

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

Ned. de Duminică pe un 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

mercur de zi pe un 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se

inapoiază.

Telefon oraș și comitat 5-2.

Pentru țărani.

II.

Pentru ridicarea culturală a țăranilor din România, îndeosebi în acești din urmă zece ani, au lucrat nu numai guvernele, ci un puternic curent s'a pornit și din inițiativa privată.

S'a distins, în privința asta, mai ales societatea »Steaua«, presidiată de dl Ioan Kalinderu, președintele celei mai înalte instituțiuni culturale române, al Academiei! De ani de zile această societate pune la cale conferențe, teatre țărănești, dar cu deosebire face mult tipărend și împărțind în popor broșuri de conținutul cel mai variat și mai folositor pentru țărani. Intre altele, numita societate caută să introducă la sate revista »Albina«, scrisă de cei mai calzi prieteni ai țărănimii, între ei și doi poeți de origine ardeleană: P. Dulfu și G. Coșbuc.

Un mare efect a făcut, în privința culturală, pildele vii ce s'au dat de Administrația Domeniilor Coroanei, unde iarăși întâlnim numele și trebuie să laudăm activitatea rodnică a dlui Ioan Kalinderu, Administratorul Domeniilor Coroanei. Școlile și bisericile ridicate pe aceste domenii au dat deja o pletoară de țărani a căror instrucție și bună creștere în toate privințele a avut și are efectul cel mai salutar și asupra satelor din apropierea acestor domenii.

O propagandă caldă și sistematică se face pentru ridicarea morală, economică și fizică a țărănimii îndeosebi de cei grupați în jurul

revistei ieșane »Viața Românească«. Ținem să remarcăm, pe lângă articolul »Fischerland« al dlui C. Stere, activitatea dlui dr. Lupu, medic primar al județului Fălciu. Studiile d-sale privitoare la traiul și sănătatea țăranilor, sunt zguduitoare. D-sa, în urma unor lungi și conștiințioase cercetări, face un tablou nu se poate mai mișcător despre mizeria de tot felul ce apasă asupra țărănimii. Indică, în aceeași vreme, chipul cum s'ar putea îndrepta lucrurile. În ori ce țară, asemenea studii, ar face senzație și ne place a crede că și asupra mersului lucrurilor din România, mai ales în ce privește tendința de a ajuta țărăimea, studiile d-lui dr. Lupu vor avea urmări binefăcătoare. Ele sunt cu atât mai prețioase, cu cât luminează viața țărănească nu numai cu dragoste, dar din punctul de vedere cel mai important: al sănătății.

Vatra luminoasă, nobila instituțiune fondată de M. S. Regina României, este d'asemeni un înalt și fără părechie semn al solicitudinei pentru cei în suferință... Mii de nenorociți orbi, jalea satelor, vor fi chemați la mângâierea muncii și a distracțiunilor ce decorează oamenii, în loc să-i lase pela respântia uitelor.

Cu un cuvânt: de sus, din palatul regal și până jos la învățătorul din sat, toți se frământă cu problema grea a ridicării țărănimii...

În astfel de împrejurări nu mai poate fi îndoială că vremea cea mai apropiată este chemată să pună și pe țăranii din România într'un rând cu țăranii celorlalte neamuri culte din Europa și astfel în viitor

vom fi cruțați de rapoartele deprimătoare ale străinilor, cari scriu despre țăranii români adesea lucruri alarmante și triste.

Cea mai mare bunătate este pentru țărănimia din România legea care-i pune la adăpost de primejdia care pe țăranii din statul ungar îi prăpădește: străinul în România nu poate cumpăra pământ ori casă la sate. Și cu toate încercările marelui finanțer străin, îndeosebi a Ovreilor, nici un partid nu vrea să știe de revizuirea acestei legi, ci de câte ori în străinătate se duce campanie pe această temă, fruntașii partidelor sunt de acord în lupta de apărare.

Un puternic pas înainte s'a făcut pentru îmbunătățirea stării sanitare a țăranilor prin cele 32 spitale a căror înființare s'a decretat cu prilejul expoziției.

Dl Iorga, în »Neamul Românesc«, iarăși, nu e număr în care să nu arate o deosebită sollicitudine pentru soarta țăranilor. Este neobosit în a petrece cu atenție viața țăranilor și a remarca toate nedreptățile și suferințele ce li se fac iar față de cei vinoși este absolut neîndurător.

Cât de mare e în țară curentul pentru scoaterea din mizerie a țărănimii, mai bine se poate judeca din cele petrecute în multele congrese ținute astă-toamnă în București, cu prilejul expozițiunii.

Despre toate am dat, la vremea sa, rapoarte amănunțite, rapoarte din cari se vede că bărbații fruntași ai țării, din ambele partide, au drept preocupare sfântă dorul de a ridica țărănimia, talpa țării, talpa neamului românesc.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

CORBEIU.

PARTEA I.

Narațiune de Ioan Slavici.

VII. Supărarea Doamnei Fireanu. (Urmare).

»Auzi D'ea!? — strigă Doamna Fireanu resvrătită 'n toată ființa ei. — Mai se și laudă, că sunt bărbați!? Niste motologi sunt, niște molfaite!»

Nu putea dânsa să înțeleagă, cum s'a 'ntors Huțanu cu treaba nefăcută când lucrul era nici că se poate mai ușor.

»Te pomenești, — își zicea câte o dată, — că nici n'a fost, ci-a zis numai, ca să scape de gura mea, că se duce, iar acum, ca să mă alinte, zice că n'a putut să facă nimic. De rea credință cum sunt, bărbații sunt în stare să facă și una ca asta».

Iar se resgândia însă.

»Nu, — zicea atunci, — de fost tot o fi fost, dar e mămăligă nefrecată, un lasă-mă să te las. Ah! de ce nu m'a făcut Dumnezeu pe mine bărbat!?»

Ea și avea cuvinte să vorbească așa.

Rămasă la vârstă de vre'o trei-zeci și doi de ani văduvă cu trei copii, ea a pus pe toate ruiele ei și pe toți prietenii reposatului în picioare, ca să-i scoată cum-va o penzioară. Au și alergat care cum a știut, dar toți o 'ncredințau, că e peste puțină fiindcă răpostul n'avea anii ceruți de lege.

»Ce ani!? — ce lege!? — a strigat ea și s'a dus la groful Pișta, care era om milos și știa să facă și fără de ani, și fără de lege. Acum avea o penzioară de patru sute de florini pe an și putea să se laude, că și-o făcuse ea însăși cu lacrimile ei de văduvă nevoiașă. Tot așa făcuse ea pentru băiatul ei mare rost în colegiul dela Cluj, iar pentru una din fete la călugărițele dela Dej.

»Mie, — zice dar, — să nu-mi spună nimeni, că nu se poate ceea-ce e cu puțință: toate ușile se deschid, dacă știi să stăruie!».

Mica ei zestre, o casă la Cluj, patru-spre-zece jugăre de pământ pe Someș și o vișoară de vre'o zece sepe, nu numai i-a fost destulă, ca să-și țină copiii, dar i-a mai dat și vre-o mii cinci sute de floreni puși la bancă pentru fata ei, care azi mâne era de măritat.

»Multe îi sunt cu puțință celui ce dă năvală cu toată virtutea.

»Cum nu vrea Corbeiu!? zice dânsa. — Trebuie să viască! Nu e oare destul, că eu, văduvă amărită, țin de unspre-zece ani acum pe lângă copiii mei și pe Lucia și-am scos-o fată mare!? — S'o mai ajute și alții. Mie să-mi spuie, că nu poate».

Nu! — Nu se mai putea s'o țină pe fata Elvirei. Ii era dragă fiind c'o crescuse și era bună și-o ajuta mult la casă, dar avea și ea fata ei, — și nu e bine să fie două fete mari la aceeași casă.

Ea nu spunea lucrul acesta, și de aceea nici Huțanu, nici Moină și Lucia, care nu-l știau, nu puteau să înțeleagă zorul ei.

În deosebi Lucia, căreia îi vorbise multe despre Corbeiu, se simțea cuprinsă de strămtoare

când se gândia, că vorba e să-și petreacă viața pe la Plopiș.

»O Doamne! — zice dar Moină, — se vor mai fi găvind parohii și aiurea. De ce să mai stăruim când dl Huțanu ne spune, că nu e cu puțință!?»

Asemenea vorbe o scoteau pe Doamna Fireanu din sărite. Ele erau în gândul ei semne neîndoiabile, că Moină era cu inima îndoită și umblă să scape.

Nu era adevărat lucrul acesta. Moină ținea mult la Lucia, dar simția, că dânsa nu are destulă slăbiciune pentru el și-și dădea silința să între 'n voile ei. Asemenea finețe nu înțelegea însă Doamna Fireanu și de aceea dădea zor, ca să nu fie prea târziu.

»Am să mă duc eu însă-mi, — grăi dânsa în cele din urmă, — ba am s'o iau și pe Lucia cu mine!»

Avea dânsa armele ei, în fața căruia nu-i rămânea dlui Vasilie Corbeiu decât să se supună.

Nu de geaba scotocise ea, când murise cumnată-sa, prin toate dulapurile și prin toate cutiile rămase dela dânsa: avea câteva scrisori, care puteau să-i fie acum de mare ajutor și mai ales una, pe care o păstra cu multă grijă. Iată una:

»Iubită Amică,

Lucrul, de care nu m'am temut și pe care-l credeam peste puțință, s'a întâmplat: eri am primit deciziunea ministerială, prin care sunt destituit fără de cercetare și fără de nici o discuțiune, — ceea ce numai în țara aceasta e cu puțință. M'am gândit și m'am resgândit, dar n'am ajuns încă să mă dumiresc, ce am să fac și de ce am să mă apuc. Deocamdată o să mă duc acasă și un singur lucru e lămurit deja în capul meu: că

Libertatea învățământului.

De dr. U. T. Mihaiu.

IV.

Nedumerirea asta va exersa de sigur într-o vârstă fragedă și impresionabilă efectul ei sguđuitor asupra sufletele tinere. *Unitatea morală susținută de stat în școală se va pulberiza ca sticla înafară de păreții școlii, unde contrazice omul pe învățător, unde corectează presa adevărurile neîntregi, unde înlocuiesc moravurile dresura automată.* Astfel se întâmplă, că statul nu a observat o mică lacună de sistemul didactic, pe unde scapă însă o turmă de oi.

Un stat poliglot are numai o singură metodă pentru a ajunge la scopul propus a unității morale. Care ar fi mijlocul acesta? Despotismul de rasă. Interzicerea ori-cărui bărbat ce aparține altei naționalități ori rase, a produce copii. Pe calea asta s'ar putea ajunge după o generație la unitatea morală a țării. Herodes a avut o rețetă și mai originală, el lasă să ucidă tot pruncul după naștere. Politica asta nu ar mai fi practicabilă într'un secol de deșteptare și filantropie, aceasta ar revoltă statele cealalte care ar interveni cu arma.

Dar există o altă soluție, și noi recomandăm aceasta tuturor guvernelor nelămurite încă în materia asta, căci ea este mai inteligentă și superioară. Care e soluția asta? Ministerile să abandoneze ideea eclesiastică, reacționară, tocită a unității morale a țării și să nu se considere de un regim al spiritelor și sufletelor întrupat în persoana ministrului instrucțiunii publice ori în cea unui predicator ori învățător ca de exemplu Moisa ori Pestalozzi.

Ce este guvernul? Spunem încă odată: o funcțiune în țară, nu țara însăși. Misiunea lui e asigurarea ordinii materiale interne și apărarea țării de inimiți externi. Iată sfera guvernului din care nu e permis să iasă, ori dacă totuși iasă, riscă a deveni

e stricată întreaga mea viață, că frumosul vis, pe care l'am făcut împreună, nu se mai poate realiza. Pentru mine nu mai e loc în țara aceasta, și chiar dac'am putea trăi cu chiu cu vai din mica avere ce mi-a rămas dela părinți, te iubesc prea mult ca să te pot osândi la viața ce-ai avea fiind legată de un om scârbit de lumea, în care i-a fost dat să trăiască.

Imi dau seamă, că ți-am făcut o mare nedreptate și-mi voi face viața mea toată muștrări pentru ușurința mea; mi-ai face însă și tu nedreptate, dac'ai zice, că după toate cele petrecute trebuia să fii mai puțin îndărătnic și să mă dau după păr ca alții. Mi-a fost peste puțință, și mi te-ași fi făcut urgisită, dacă de dragul tău m'ași fi înjosit însu-mi pe mine. Nu, Elviro, — mai bine o fericire perdută decât o viață terfelită.

Curată ai să rămâi și curată vei și rămâne în gândul meu cât mai trăiesc în mijlocul acestei lumi spurcate și singură tu vei mângăia zilele vieții mele amărâte.

Să ai, Elviro, parte de toate fericirile, cari sunt în lumea aceasta cu puțință, dar să nu uiți nici odată, că treiește departe de tine un om nenorocit, care se gândește în toate clipele vieții lui la tine și care-și va uita nenorocirea de câte-ori îi vei da ocaziune de a-și dovedi iubirea și de a-și împlini nestinsele datorii față cu tine.

Dacă nu mi-a fost dat, Elviro, să fim soț și soție, ia-mă prieten, ia-mă frate mai mare și adu-ți aminte de mine când vei avea nevoie de un om, care e gata să se jertfească pentru tine. *Vasilie.*

»Să-i citesc eu scrisoarea aceasta, — grăia d-na Fireanu, — și să mai spună, că nu poate!«

(Va urmă).

stângaci, indiscret, neputincios și comic în furia neputinței lui. Rolul statului este susținerea polițienească a ordinii interioare și a apărării militare exterioare, dar nu de-a fonda sisteme pedagogice.

»Învățămintele sunt asociațiuni de știință și gândiri cu scopul de a răspândi luminele, metodele, doctrinele... Instituțiunile bune de învățatură, nu cele fricoase și paralizate, nu sunt nici neutrale, nici nule, ci vivante, mănoase și pătrunzătoare, ele sunt acelea, care există și care sunt exersate prin asociațiunile ce le-au creat, care le susțin și a căror expresiune sunt.« (Faguet.)

Fostul ministru Eugen Pelletan, aderent zelos al principiilor din 1789, »unde au sunat toate dobele și toate trâmbițele pentru imensa cruciadă contra teocrației«, susține absoluta libertate a învățământului.

»Ori cine poate fonda o școală, un colegiu, o universitate, să opună o metodă altei metode, o perfecțiune altei perfecțiuni, sub responsabilitatea sa personală și sub garanția opiniei și a copiilor de familie... Nu se poate avea libertatea adevărului, unde nu e și libertatea greșelii. Tocmai aceasta e alternativa care constituie esența libertății. Adevărul nu există decât prin condițiunea eroarei, ca virtutea prin condițiunea viciului și providența a creat omul liber pentru a alege întră una și alta și pentru a avea meritul preferinței sale.«

Discușiunile științifice sunt mai calme decât bătăliile politice, dar în domeniul științei și a învățământului încă sunt școli, partide, stindarde. Aceasta e bine, necesar, fecund, căci în diviziunea asta se afirmă puterea adevărată, inițiativa sănătoasă, bogăția temperamentelor. Știința nu se poate imagina fără libertate. Numai libertatea aduce adevărul, dar și controversese și antitezese. Atunci când toți istoricii, toți economiștii și învățătorii vor fi de-o părere în toate problemele, atunci știința a murit, a devenit o literă fără viață.

De aceea trebuie să fie statul față de învățământ pasiv, imparțial, eclectic, el nu poate să dea sfaturi, să preconizeze teorii și nu are dreptul să impună metode obligatorii. Rolul adevărat a statului este, să observe, să privească, să asculte, el trebuie să rămână un amator discret, un diletant inofenziv, un pasant, un vizitator. Nimic mai mult!

Dar când guvernul se amestecă în învățământ atunci e calamitatea mare. Un guvern nu e nici odată neutral între partide, pentru că el însuși e o partidă. El nu stă presus de partide, ci între partide, pentru că el însuși e o partidă, și simțindu-se ca atare amenințat — el vrea ca corpul lui de învățători să fie armata lui, învățând devotamentul către guvern, propagând ideile guvernului, pasiunile și marotele lui. Guvernul face atunci din corpul profesoral un stab politic.

Guvernul e o persoană politică și chemată a face politică, el nu va vedea deci în învățământ decât politică și nu va face din el altceva decât politică. Spiritul de partidă va inficia tot sistemul de instrucțiune, profesorii se schimbă în agenți electorali, învățătorii vor neglija școala pentru a prepara în ascuns alegerile viitoare. Mai ales prefectii, aleși de o partidă, nu după merite înalte, ci după tradițiuni și favoruri, ce pot ei să vadă în cestiuni de învățământ, de pedagogie, de știință înaltă altceva decât cestiuni politice.

Ei vor sugruma ori-ce program liber de instrucțiune, ei vor opăci ca istoria să fie interpretată în senzul ei adevărat, prelegeri prea libere vor fi interzise ori castrate, ori fasonate după sistemul politic guvernamental. Economia națională, sociologia, filosofia, totul va fi croit după talia convenabilă a regimului. Știința va deveni o caricatură, adevărul un moft, scurtarea conștiințioasă un compliment pentru cei dela cârmă. Profesorii de pe catedrele cele mai însemnate până la dascălii de pe sate, se vor metamorfosa în comisari spirituali de poliție, funcționarii pedagogici se vor degrada la rangul unor slugi și precupeți ai ministrului.

Aceasta e o stare de spirit dureroasă, tristă, mizerabilă, ea prosternează și profanează cultul generos și desinteresat al științei, făcând din ea un meșteșug apocrip, vulgar, inobil. Să ne scufundăm din nou în suteranele evului mediu? Să renască spiritul pivnișos și mucețit al epocelor școlastice și economice defunte? Să sufere o generație modernă din nou rătăcirile și erorile unei generații ignorante, rudimentare, întunecate? Aceasta ar fi cel mai pernicios, hain și plebeic reacționarism.

Aita e politica modernă liberală. Liberalismul modern consistă în acea, a respecta chiar dreptul adversarilor și unul din cele mai sacre drepturi a poporului e libertatea învățământului. Ceasul ultim a bătut, ca după iobăgia fizică și iuridică desființată să dispară și ultima urmă a feudalismului intelectual. A ținea prin un sistem strimț poporul în întunecimea spirituală e un machiavelism cinic. Un popor abrutisat recade ușor în o stare de barbarism, de aceea învățământul e una din cele mai viguroase propte a democratismului. Un popor ignorant nu poate fi un popor liber. Adevărul liberalism desfide ori-ce idee despotică care e o cătușă a înaintării, el salută cu ardoare învățământul independent care e o aripă a progresului.

Comisiunea Senatului la M. S. Regele.

Sa Regele a primit Duminecă la ore 12 comisiunea Senatului, care l-a prezentat răspunsul la mesajul Tronului.

Comisiunea a plecat dela Senat cu ceremonialul obicinuit și a sosit la palat la orele 11 și 50 minute, fiind primită în sala Tronului, unde se aflau toți domnii miniștri afară de dl Takonescu.

La orele 12 M. S. Regele a intrat în sală și și luat loc pe tron, având în stânga pe A. S. Prințul Ferdinand.

D. C. Boerescu președintele fiind indispus lipsit, așa că răspunsul la mesaj a fost citit de dr. C. Istrati vice-președinte.

M. S. Regele a răspuns mulțumind maturului corp pentru urările de sănătate și fericire ce i-a făcut. Suveranul a constatat apoi bunul mers al finanțelor țării și a insistat asupra frumosului succes al Expoziției și foloasele ce le-a adus aducând mulțumiri guvernului.

După ce a terminat discursul, M. Sa Regele s'a coborât de pe tron și a dat mâna tuturor membrilor din comisiune cu care s'a întreținut mult timp.

M. S. Regele a spus dlor senatori că starea sănătății îi este satisfăcătoare și că nu mai simte de cât o ușoară durere la piciorul stâng.

Suveranul a ținut să aducă mulțumiri dlui Gr. Cantacuzino președintelui consiliului care l-a indemnât să consulte pe profesorul dr. Noorden care l-a făcut atât de bine.

În azul tuturor Suveranul a spus apoi:

»Sper că peste puțin timp voi fi așa de bine, încât să pot încăleca și să fii în stare să mă meară la un răboiu.«

Aceste declarații ale M. S. Regelui, au făcut o plăcută impresie! («Patriotul».)

Sufragiul universal în Austria.

Correspondență particulară din Viena.

După atâtea neînțelegeri între partidele diferitelor popoare din Austria, *sufragiul universal s'a primit în fine și în casa seniorilor* (Herrenhaus). După o vorbire lungă și interesantă a ministrului-prezident bar. Beck, în care acesta accentuează situația geografică-politică expusă a monarhiei Austriei și necesitatea colaborării tuturor popoarelor ei cu aceleași drepturi, pentru menținerea puterii, a luat cuvântul baronul Harrach (dreapta), care într-o vorbire bogată și plină de entuziasm combate ideea de a se introduce pluralitatea votului, adică posibilitatea ca un cetățean să aibă mai multe voturi. »Pluralitatea votului, zice Harrach, ar însemna o anomalie, căci s'ar putea, îndată ce se introduce votul plural, ca d. e. servitorul mai bătrân decât 35 ani să aibă două voturi, până când stăpânul mai tânăr numai un vot. Prin introducerea pluralității s'ar forma națiuni de prima, a doua și a treia mână. Mai ales rutenii și cehii par a fi prin votul plural foarte neîndreptățiți. Deci on. casă, continuă oratorul, între împrejurările prezente nu e nimic mai sănătos ca primirea sufragiului universal. Consecințele unei eventuale respingeri a reformei din partea casei seniorilor vor fi așa de grele, încât nimeni, cu atât mai puțin casa magnaților va fi în stare a le suportă. Prin introducerea sufragiului universal vor fi și *naționalitățile din Ungaria* îndestulite, iar ideea unei *Austrii-mari* va fi cu un pas mai aproape de realizarea ei. De sigur că nu sunt optimist și de aceea împărtășesc și eu temerile, cari acum sunt la ordinea zilei, dar cred, că în momentul acesta, când stăm așa zicând în tratative de pace cu Ungaria, trebuie să facem aici la noi *pace și să ne unim contra tendințelor distrugătoare ale maghiarilor*«.

Vorbirea contelui de Harrach a fost primită cu ovații entuziaste; aceasta denotă avântul puternic, pe care l-a luat ideea sufragiului universal și a unei Austrii-mari și în

straturile cele mai înalte din Austria. Iată ideea lui Aurel Popovici susținută și în casa seniorilor.

Lămurire.

În numărul de Duminecă, din 26 Nov. (9 Dec.) a prețutului ziar »Tribuna« a apărut un articol din Câmpeni, subscris de »Un călător«. În acest articol se aduc învinuiri învățătorilor dela școala gr.-or.

Spre lămurire însă primim următoarele:

Elevii și elevele școlii noastre nu au fost duși în rând nici la biserică nici la actul sfințirii. Noi nu am primit imputernicire pentru a o face aceasta. P. On. domn protopresbiter, R. Furdui, dacă află cu cale, ca să se facă ducerea în rând a elevilor și elevelor, ne poruncește s'o facem. Având însă în vedere mulțimea publicului și timpul răcoros nu ne-a poruncit. Salele școlii, cât sunt de mari, abia au cuprins în sânul lor publicul. Elevii și elevele tot ar fi rămas afară. Află dle călător, că la intrare cu elevii și elevele în noul edificiu P. On. domn protopresbiter a făcut o sfeștanie și cu aceasta ocaziune a ținut o frumoasă vorbire acomodată după mintea elevilor. Atunci a fost de față corpul învățătoresc cu toți școlarii înscriși. Și aceasta cred că a fost de mai multă însemnătate pentru școlari, decât dacă i-am fi dus în rând să stee afară să-i îmbolnăvim.

Nu ducem copiii la biserică în rând numai în postul Paștilor, când îi spovedim. Aceasta acuză a mai făcut-o și păr. N. Palade în biserică în fața poporului înainte de aceasta cu un an. În fine treaba a ajuns și pe la Ven. Conzistor și poate că se va fi finalizat.

Pe tema asta mulți pot agita. Pentru că nu judecă fiecare lucrul, cum este. Acesta e un bun mijloc de agitare în contra învățătorilor și mai ales acum, când parochienii au ajuns sub repartiție pentru edificarea noului edificiu școlar. Află dle călător și cei de o părere cu d-lui, că atunci când m'am făcut învățător, am primit greaua chemare să promovez dezvoltarea spiritului și a corpului micului elev. Mie nu-mi permite simțul datorinței mele să împedec dezvoltarea corpului, dar cu atât mai puțin mă voi face tiranul elevilor mei. Cine cunoaște comuna Câmpeni cu casele ei resirate pe coastele dealurilor la depărtare dela centru până la 8—9 klm. acela poate vedea că ducerea în rând la biserică în Dumineci și sărbători este imposibilă fără risic. Abia 1/10 din copii înscriși la școală șed în depărtarea până la 3 klm. iar ceilalți într-o depărtare, că abea ajung în 1 1/2. Oare nu ar fi stricacios pentru elev din punct de vedere igienic, că după ce el

vine 1 1/2 oră imediat să-l duci în biserică și să-l ții pe lespede 1 1/2 oră așa înfierbântat și apoi iară să-i dai drumul să călătorească 1 oră și jum. ba poate și 2 ore, căci copiii nu țin pas ca omul crescut.

Aceasta pentru elevi ar fi mortificare. Dacă autoritățile noastre școlare o pretind s'o facem, noi îi ducem și la biserică, însă eu nici când să nu fiu responsabil pentru urmări. Mai este și altă cauză: lipsa de haine.

Încât privește pe elevii și elevele apropiate aceia se duc cu părinții și au fost duși și în rând, însă puțini la număr, ba chiar și în Dumineca trecută au cântat în biserică.

În cât privește școala de repetiție, află d-le călător că aceea s'a ținut și se ține regulat în fiecare Duminecă. Dacă voiești să te convingi despre asta, poștește la școală după orele 8 dimineața, ori dacă cineva dorește îi trimitem numele elevilor și elevelor înscrise, cari cred că vor fi destulă dovadă, ori apoi să-ți trimitem temele, cari le-au lucrat, ca astfel să fie pace.

În cât privește suplicele, pe cari învățătorii le fac pentru urcarea banilor de cuartir, este cu o dovadă mai mult despre părinteasca îngrijire, care lipsește în cele mai multe comune, când e vorba de a da competențele învățătorilor, deși foarte modeste. Iar îngrijirea aceasta va fi drept rezultatul multor plângeri ridicate din partea învățătorilor pentru ameliorarea sorții lor.

Nici dela un slujbaș nu pretinde nimenea, ca din competențele sale să mai cedeze, ci după cum e stăvilit prin legi, își primește fiecare, ce i-se cuvine.

Dela noi totul se pretinde. Noi totul să cedăm dar pentru învățător nici o bucurie, nici o îmbunătățire nu se face. Dacă ne cerem, ce ne compete după lege, noi suntem cei vinovați. Când e vorba pentru îmbunătățirea stării învățătorului și răsplătirea muncii lui, poporul e sărac, fondurile sunt prea mici, banii nu se pot încasa cei avuți nu voiesc, cei săraci n'au și încă 365 de scuze și în fine afacerea s'a terminat.

În cât privește rugăciunea din finea cuvântării păr. Nicolau Palade, pe care dl autor o scoate cu un memento și din care estrage invinuirile de mai sus drept conclusioni, să judece On. public dacă ea a fost la locul său. Eu așa cred, că D-sa nu a fost autorizat de nimenea, ca să atace vaza învățătorilor, de care se bucură deja. Cine atacă vaza preotului, atacă morala parochienilor, iar cine atacă vaza învățătorului slăbește simțul de iubire către școală și respectul elevilor către învățător. Cu ce nu este mulțumit păr. N. Palade? Noi avem forurile noastre școlare. Cel nemulțumit s'o spună acolo.

Avram Sârbu
inv. gr.-or. rom.

Italia și Austro-Ungaria.

De generalul Stephan von Türr.

Niza, 11 Decembrie.

Declarațiile baronului von Aehrenthal în privința relațiilor dintre Austro-Ungaria și Italia au găsit răsunet puternic în toate cercurile cari au dorință cinstită pentru binele poporului. Oameni de stat italieni s'au grăbit să arate și din parte-le că au gânduri pacifice și să stăruie că amândouă țările »au toate pricinile de a lucra împreună și de a se înțelege«. Patrioții italieni, pe ale căror vorbe se pune greutate, se feresc de orice provocări de prisos, și cercurile vieneze, în cari încă nu s'au mângăiat de desființarea statului papal și de încetarea stăpânirii austriace în Italia, au nevoie să se folosească de o talmăcire rău voitoare a unor vorbe născocite pe seama lui, pentru a putea pune pe seama poporului italian planuri dușmănești și a zugrăvi pe părete stafia irredentismului.

Cred că pot să-mi dau părerea în cunoștință de cauză în chestia aceasta, căci cunosc mișcarea irredentistă de mai mult de cinci-zeci de ani, am luat ades chiar și parte activă la ea, dar am fost, pe de altă parte, negreșit unul din cei dintâi, cari au lucrat pentru o alianță cinstită între Austro-Ungaria și Italia, și am căpătat în această privință, sunt acum 38 de ani, dovezi convinșătoare.

Intrucât e vorbă de Irredenta, pot spune c'am stat în toiu mișcării, când italienii cereau Vene-

neția și Roma. În 1862, voiă Garibaldi să năvălească în Veneția cu câteva sute de voluntari. L-a împiedecat guvernul piemontez, care l-a arestat.

Garibaldi, cum a scăpat, a alergat în Sicilia, a făcut o armată mică de voluntari și a pornit asupra Romei. La Aspromonte i-a ieșit înainte o armată italiană și glonțul unui soldat piemontez s'a rățâcit în piciorul viteazului, de care se credea că nu poate fi vândut și apoi l-a închis la Spezia.

În anul 1866, Napoleon al III-lea a dat curței din Viena sfat, să dea Italiei Veneția. Cei dela Viena au stat pe gânduri și s'au hotărât s'o dea, când se încheiase alianța între Prusia și Italia. Era neapărat prea târziu. Italia nu-și mai putea lăsa în bucluc aliata și Bismack voiă neapărat războiu.

Mai rămâne chestia Romei, și Bismack mi-a spus pe la începutul lui 1867, că tot Prusia o s'o ajute pe Italia să ia și Trentinul.

Ideile lui treceau de pe atunci peste chestia romană, care s'a deslegat, cum se știe în 1870, ca urmare a biruinței Prusiei împotriva Franței.

Italia ar fi putut să-și capete capitala sa istorică și cu ajutorul Austro-Ungariei, căci la puțină unei alianțe cinstite între Austro-Ungaria și Italia se gândiau în cercurile hotărâtoare a amânduror puterilor încă din 1868.

În primăvara lui 1868 întorcându-mă a doua oară în Ungaria, a stăruit graful Iulius Andrassy să mă primească M. S. Împăratul. Audiența s'a petrecut foarte bine, M. Sa m'a primit foarte cu multă bună-voință.

De acolo am mers la Turin, unde regele Victor Emanuel m'a întrebat numai decât despre mersul audienței. I-am spus că M. Sa a aruncat un vâl gros peste întâmplările dela 1848 până la 1867.

Regele m'a ascultat cu luare aminte; apuca apoi ca de o intuiție fulgerătoare, mi-a zis cuvintele următoare, pe cari le-am mai povestit odată, de mult:

»Du-te'n dărât în Ungaria, vezi să te primească odată împăratul și spune-i combien serais heureux, si une occasion se présentait pour lui prouver que je lui suis non seulement un bon frère, mais encore un bon parent«.

Plecai în Ungaria. M. Sa se întorsese la Viena Mersei deci la Viena și Împăratul mă primi fără nici o întârziere.

Mi-am împlinit însărcinarea. M. Sa m'a ascultat foarte prietenos și mi-a răspuns:

»Dites à Sa Majesté que moi aussi, je serais heureux de pouvoir lui prouver que je lui suis non seulement un bon frère, mais aussi un bon parent«.

Nu erau numai politețe, căci graful Beust a vorbit cu mine la sfășitul lui 1868 despre ideea unei alianțe între Austro-Ungaria, Franța și Italia.

În Turin a primit regele Emanuel cu vioiciune ideea, așa că tot în 1868 (la 31 Dec.) am putut vorbi cu împăratul Napoleon despre ea.

Am cerut dela împărat să nu vorbescă despre acest lucru cu diplomații.

»De ce nu?« întrebă împăratul.
»Pentru că diplomații fac numai prostii«, răspunsei cu sinceritate naivă.

Din România.

Dela Curte. Comisia senatului pentru mânărea adresei de răspuns la Mesagiului tronului a fost primită Duminecă la orele 2 din zi la Palat, de Suveran.

Dupăce vice-președintele senatului dl M. Economu a cetit cuprinsul Adresei de răspuns la Mesagiu, M. Sa Regele a pronunțat cuvântarea Sa.

În urmă comisiunea a plecat dela palat același ceremonial, înapoiindu-se la senat.

Ateneul român din Dorohoi a luat inițiativă ridicării unui bust de bronz lui M. Kogălniceanu pe una din piețele aceluși oraș.

Banii necesari pentru realizarea acestei inițiative se vor strânge prin subscripție publică. Deocamdată consiliul comunal din localitate a votat suma de 5000 lei și consiliul județean suma de 3000 lei în acest scop.

România Jună.

Viena, 24/XII 1906 st. n.

Mult stimat d-le redactor! În n-rul 224—06 în unul premergător al prețuitului d-voastre dar am cetit niște publicări referitoare la viața societății »România Jună,« la cari ca membru emeritat al societății, mă simt îndemnat a reflecta.

Nu pot trece adecă cu vederea aceste publicări, fiindcă am temerea, că ele ușor pot da anză la bănuiele, că societatea aceasta fruntașă e pe cale de a degenera la rangul unui cuib de bătași, unde nu puterea cuvântului și a culturai — ci a pumnului — dominează.

E drept, că — încă înainte de ce ar fi apărut ceva în ziarele noastre — s'au răspândit între membrii coloniei române de aici svonuri despre intenția unora — de a transforma societatea într-o asociare de duelgii. — Sub presiunea acestor svonuri membrii onorari și emeritați din loc au insistat la conchemarea unei ședințe intime, care s'a și ținut. Rezultatul acestei ședințe a fost, că s'au constatat chiar prin declararea acelora — cari erau suspiționați cu astfel de intenții absurde și idei pocite — că totul a fost numai un signal de alarmă fără nici o bază reală, ce chiar în interesul societății nu

trebuia dat în publicitate. Trebuie să amintesc încă, că tot în ședința aceasta dl Popescu a întins mâna de împăcare celor ofențați și așa era natural să presupun, că divergențele de mai înainte sunt aplanate.

Mare și neplăcută mi-a fost însă supriinderea, când prin ziaristica noastră a trebuit să mă conving, că se află încă unii membri — spre no-cire puțini, — cari nu numai mie, ci nici publicului românesc nu-i admit plăcerea, ca să creadă în aplanarea și delăturarea divergențelor, cari de altcum chiar n'au avut și nu au loc în sinul societății.

Am desaprobat totdeauna și desaprobat și acum, ca membrii societății pentru ori-ce cauză — mai mult sau mai puțin particulară — să apeleze prin mijlocirea ziaristicii la judecata publicului mare românesc, fiindcă prin un astfel de procedem ușor se pot surescita și astfel de păreri, cari numai spre avantajul prestigiului societății și a reputației membrilor ei nu poate servi.

Susceptibilitățile și animositățile trebuie să le știe înfrâna fiește care membru, când vorba e de interesul bine priceput al societății.

Totodată trebuie să accentuez, că nici membrilor nu e permis a să ofensa, ci iubindu-se frățeste să se concentreze în rînduri bine închiegiate spre binele și prosperarea societății.

De închiere rog și pe aceasta cale pe acei puțini frați tineri — nedumeriți încă — să-și calce pe inimă și în conțelegere frățescă cu ceialalți membrii să dea mână de ajutor comitetului actual, carele încearcă tot posibilul d'a să documenta vrednic de încrederea membrilor și a publicului românesc.

Mulțumindu-vă cordial, Mult stimat d-le Redactor, pentru publicarea acestor orduri, sum

cu deosebită stimă:

Dr. Lazar Popovici.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 26 Decembrie 1906.

Hirotonire. P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp a hirotonit Marți întru preot pe Al. Chișozan pentru parochia Beba Veche și întru diacon pe Petru Popa.

— **Alegere de preot.** Nimicindu-se alegerea de preot din Moneasa, s'a făcut nouă alegere, întrunind majoritatea voturilor Octavian Tămășdan.

— **» Omiletica s'au studul oratoriei bisericești «** este titlul unei cărți de 236 pag.

scrisă și editată de preotul D. Voniga. Prețul 3 cor., plus portul. Ea interesează pe toți preoții. La compunerea cărții și împărțirea materiei întregi autorul a ținut în vedere principiul că adevăratul orator trebuie să fie totodată și autorul predicelor sale și cartea susamintită e pentru înlesnirea compunerii predicelor. O recomandăm venerabilei preoțimi.

— **Rectificare.** Se aduce la cunoștință celor interesați, că ministrul de culte și instrucțiunea publică a oprit »Istoria bisericească pentru școlile medii, ediția IV« și nu »Istoria bisericească pentru școlile elementare-poporale« de dr. Petru Barbu. — O ediție nouă a »Istoriei bisericești« va apărea cât de curând.

— **Promovare.** Nicolau Hubian în 22 l. c. st. n. au fost promovat de dr. iuris la univers. din Cluj.

Felicitări.

— **Redacția și administrația revistei »Vatra Școlară«,** ce va apărea în Sibiu în 1 Ianuarie 1907, este în strada Măcelarilor 30. Sibiu (Nagyszeben) — unde sunt a se trimite abonamentele și ori ce alte scrisori.

— **Câți universitari sunt în Budapesta.** Universitatea din Budapesta a avut în semestrul I al anului trecut 6691 ascultători, în semestrul II 6068. În semestrul II au fost înscriși: la teologie 83 studenți, la drepturi 3345, la medicină 1905, la filozofie 1349. După confesiune au fost în semestrul II: 2614 rom. cat., 139 gr. cat., 160 gr. or., 619 reformați, 431 ev. aug., 10 unitari și 2093 ovrei, dintre cari 561 la medicină (la medicină ovreii au fost în majoritate absolută). Femei au fost la universitate: 176. Profesori au fost: 91 ordinari, 40 extraordinari, 3 suplenți și 142 docenți privați.

— **Hymen.** Pavel Leu, conducătorul domonial dela Șipet, s'a fidațat cu gentila d-șoară Valeria Boțco, învățătoare diplomată.

— **O cruce prețioasă.** La Graz, în biserica fraților milostivi, se află de 250 de ani un Hristos pe cruce, în mărime mai mult decât firească. Mușchii, etc., sunt cu mare măiestrie arătați. Pânza cu care e învălit Hristos peste mijloc are falduri foarte bine potrivite, în stil gotic nou. În veacul al XVII-lea se trecea în registrele bisericești această cruce cu Hristos pe ea, ca fiind în valoare de 40,000 florini. Făcându-se cercetare s'a descoperit locul unde era iscălit »Georg Schweigger în Nürnberg, anno 1633«. De același Schweigger a

»Data aceasta era vorba de doi din prietenii mei, cavalerul Nigra și prințul Metternich«.

Prințul Metternich a zis atunci către căpitanul Kiss: »Tout ce que le général Türr a dit à l'empereur, est juste et vrai, mais ce n'est pas le moment«.

Emile Olivier a dat pe față, acum de curând, și acum se știe, de ce nu s'a făcut această alianță. Italienii au fost cerut, ca împăratul Napoleon să întrebuițeze principiul neamestecului și în chestia Romei, cum îl prevăzuse la Villafranca și la Zürich față de Austria, ca să se poată anexa ducatele din Italia de mijloc.

Unele cercuri din Paris au fost de părere că ar fi rușinos să părăsească astfel statul papal să-l dea italienilor.

La 20 Iulie 1870, când primejdia războiului era foarte apropiată, întrebai pe ducele de Gramot, dacă a făcut alianța cu Viena și cu Roma. Mi-a răspuns că principele Metternich tocmai i-a făcut propuneri în această privință.

»Da, principele Metternich«, răspunsei, »lui i-am spus în ante-camera d-tale, că momentul, pe care acum cinci-spre-zece luni îl socotea că încă nu sosise, de-atunci încoace l'a pierdut de multe ori, iar data aceasta pe totdeauna«.

Tempi passati.

Pe la 1880 și ceva, valurile Irredentei erau furioase. Prințul Bismarck, ce-i drept le cam potolise, căci isbutise a arunca, între Italia și Franța, Tunisul ca măr al discordiei, așa că oamenii de stat ai Italiei erau nevoiți a-și întoarce privirile iarăși spre Berlin, ceea-ce trebuia să-i ducă în curând spre Viena.

Cu toate acestea a publicat atunci Haymerle broșura »Italicae res«, care a făcut cu atât mai

mare zvon, cu cât autorul era atașat militar la Roma iar frate-so era ambasador al Austro-Ungariei la Roma și în curând avea să urmeze lui Iulius Andrassy.

În această broșură Haymerle trage luarea aminte a italienilor că vestitul quadrilater de cetăți are puțină valoare pentru Italia și că granița resăriteană a Italiei e neapărată.

De-atunci Italia a făcut o mulțime de întărituri, dar numai la granița Franței. Asta dovedește destul, că mișcarea irredentistă a fost fum fără pulbere și că în cercurile serioase, hotărâtoare ale Italiei nu s'au gândit la războiu în potruva Austro-Ungariei.

Și dacă Italia astăzi vrea să-și apere întru câtva granița cea deschisă, asta nu înseamnă de loc că are planuri dușmănoase.

Pe de altă parte, întărirea marinei de războiu a Austro-Ungariei nu trebuie să supere pe Italia, de oare-ce aproape toate întâmplările mari din anii din urmă au arătat ce primejdie e pentru un stat să fie slab pe mare.

Toți oamenii cinstiți de pe lume se indignează, când vre-un anarhist aruncă o bombă într-o adunare mică de oameni. Și tot în același timp zia-riști și oameni politici vorbeau despre războiul ce-ar fi potrivit să se facă, deși e vorba să se arunce sute de mii de bombe, ca mii de torpile și de mine submarine să facă explozie, de ucidere a sute de mii de oameni sau de prefacerea lor în nevolnici, de nimicirea de averi în valoare de două-zeci până la trei-zeci de milioane.

Pentru ce? Pentru Trentin? Ori poate o să ne războim pentru niște sălbătăciuni balcanice? Neapărat toate puterile Europei ar trebui să facă pentru popoarele nenorocite din Balcani cu pu-

tință o viață omenească și cu bunurile culturai. Popoarele balcanice însă ar trebui să nu treacă de sub jugul vechiu sub altul nou, nici sub cel rusesc și nici sub altul ori și care ar fi.

Acum vedem cum factorii celor două tabere mari militare ale Europei, cei din alianța dublă și cei din cea triplă, fac »tururi de val« extra în celalalt lagăr, ca Italia cu Franța și Austro-Ungaria cu Rusia, deci că fraternizează cu țerile împotriva cărora s'a făcut alianța triplă.

Acuma zice prințul Buelow, că Italia și Austro-Ungaria s'ar încăera la războiu, dacă n'ar face parte din alianța întreită. Eu însă cred, că aste două puteri se pot lesne înțelege și fără a avea nevoie de un honnête courtier. Trentinul nu e destul de mare ca să dea loc la un războiu între două puteri mari.

În Balcani n'are ce căuta nici Italia nici Austro-Ungaria. Adria prefăcută în Mare clausum ar fi anachronism. Deci nu vād nici o primejdie, nici un casus belli și poate să-mi pară numai rău că se atâță opinia publică în Italia și în Austro-Ungaria prin zgomote tendențioase.

(Die Zeit.)

H A Z.

Cineva mânăncă la o ospătărie în Expoziție. E străin, nu prea cunoaște obiceiurile nici toate vorbele de pe-acolo.

După masă i-se dă socoteala, și voește să plece. — Dar'... bacșișul, (câți-va bănuți de cinst ce așteaptă chelnerii), zice chelnerul, bacșișul nu l'am pus la socoteală...

— Bacșișul, bacșișul?? Dar' eu nu am mâncat nici un bacșiș!...

fost săpată »Fântâna lui Neptun« dela Nürnberg, pe care a cumpărat-o țarul cu 60,000 de mărci.

— **Mănăstirea păstorul bun și fetele primăriei Vienei.** Cerându-se să dela primărie un ajutor de 1200 coroane pe 1906, Winarsky a vorbit împotriva, arătând că se poartă crud călugărițele cu fetele ce primesc. În mănăstire pun fetele în cămașa de forță ca pe nebuni și le lasă câte 3 zile și 3 nopți pe podeaua goală. Le silesc să se scalde câte 90 în aceeași baie așa, că unele s'au molipsit de boale lumești dela altele. Din pricina muncii peste măsură, unora li-s'au îmbolnăvit ochii.

Au fost și interpelări în parlament; iar ministrul Körber a mărturisit că în mare parte toate învinuirile erau adevărate.

Și ajutorul li-s'a dat!

— **Necrolog.** Anunțăm cu multă durere, moartea preaiubitului nostru *Nicolae Ionaș*, profesor de cant în pensiuie, întâmplată azi la 11 1/4 ore înainte de amiază, în vârstă de 64 ani. Inmormântarea i-se va face Mercuri în 26 Decembrie la 2 ore după amiază în cimitierul comun din Blaj. În veci pomenirea lui! Blaj, în 14 Decembrie 1906. În numele rudeniilor: Nicolae Brânzău, prof. Pitești.

— **Inmormântare.** Marți după amiază s'a inmormântat în Arad adoratul copilăș Laurențiu al dlui dr. St. C. Pop, avocat și deputat. Prohodul l'a săvârșit dl canonic G. Telescu. Au azistat amicii și stimătorii familiei în jale și au vărsat lacrimi împreună cu părinții îndurerăți. Mângâie-i ceialalți scumpi copii și expresiunea condolențelor unanime. Micul îngeraș doarmă lin!

— **Lacul Balaton** a înghețat. Ghița e atât de groasă și tare, încât poți trece peste el.

— **Cutremurul de pământ din San-Francisco.** După datele statistice, de curând apărute, cutremurul de pământ din San-Francisco întâmplat în luna lui Aprilie a făcut daună de 25.000 de case și edificii. Suma asigurărilor se urcă la 235 milioane dolari, iar paguba la 340 milioane dolari.

— **700 emigranți aradani.** Acum de sărbători, s'a publicat statistica celor emigrați anul acesta din Arad. Numărul lor este de 700. Cei mai mulți meseriași (unguri). Sunt însă și destui plugari români și lucrători cu ziua.

Nu-i nimic... Avem în oraș lumină electrică!

— **Sistarea ziarelor de Luni dimineța.** Ziarele maghiare din capitală au luat hotărâre comună, că numărul, ce-l scoteau până acum Luni dimineța, vor înceta de-a-l mai scoate.

— **O scrisoare interesantă.** Primim următoarele: »Stimate dle Redactor! Fiind constrâns de împrejurări pur familiare, am fost nevoit să-mi schimb numele în »Gedeon« ce nume am folosit ca pseudonim literar de 16 ani încoace.

De oare-ce numele Cupar în matriculă a fost indus greșit ca *Kupár*, și deoare-ce eu zadarnic m'am provocat la uzul meu, ca să se scrie cu C. românesc, și așa n'am ajuns la cale nici cum cu ortografia greșită a numelui meu, am ales mai bine un nume indiferent, decât să-mi scriu oficios numele meu și eu cu K străin.

Precum vedeți dar, dle Redactor, schimbarea numelui meu familiar n'are nimica cu curentul politic de a vâna grația altora cu minciuni.

V'am adresat aceste știri pentru a împiedeca eventualele interpretațiuni perverse din partea acelor, cari fac aici un sport de a-mi explica faptele totdeauna în sens rău.

Primiți etc. *Beiuș*, 13 Dec. 1906. *Radu Gedeon*, profesor.

— **Paradis fără Adam.** O curioasă idee a avut scriitoarea Hayden din statele-unite. A cumpărat un teritor de cinci mii holde, cu scop să colonizeze acolo o mie de femei. Acest ținut va fi guvernat numai de femei. Tot femeile se vor ocupa și cu lucrul de câmp. Bărbații vor fi eschiși de pe acest teritor, și dacă totuși va isbuti cineva dintre ei să ajungă acolo, nu va dobândi dreptul de încetățenire și nici nu va avea nici un amestec în afacerile coloniei.

Locuitorii acestui teritor vor avea drept de alegere.

— **Săpun de vioarea de Parma.** Sub aceasta numire de câți-va ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicii mare să nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mână de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil. 3 bucăți 2 cor. 20 fil. Pregătește: Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă. Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Voitek și Weisz, Lugos în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

— **Nu mor porcii** nici nu se îmbolnăvesc dacă se întrebuițază pravul pregătit de farmacistul Kun István din Hajduszovat. De aceea se nu pregete nime a cumpăra acest prav. Mai pe larg între inserate.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxela cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1-20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui *Vilmos B. Debreczen*.

— **Apa amară „Igmandi“** alui Schmidthauer e foarte bine să se găsească în fie-care casă, ca la caz de nevoie folosind din ea câte jumătate de pocal, delătură definitiv ori-ce boală de stomac și astfel împiedecă răspândirea boalei în organizația corpului. Aceasta apă nu numai te mântuie de boală, dar dezvoltă pofța de mâncare.

— **Revisite școlare,** măpi, globuri, mașine de cumput, revisite fizice și geometrice se pot căpăta la librăria lui Jngusz J. és fia. Arad, str. Weitzer János.

— **Nu-i nimeni bolnav,** dacă întrebuițază *balzamal regesc* renumit al farmacistului Grosz Nagy Ferencz din Debreczen, ce vindecă pe oricine de dureri de cap, podagră, dureri de dinți și de șele.

Concert, petreceri.

Invitare la concertul urmat de dans ce-l va aranja reuniunea de cântări a bisericii române din Turda Marți, în 26 Decembrie st. v. 1906. (a. 2-a zi de Crăciun) în sala cea mare a hotelului »Europa.« Turda, 8 Decembrie st. v. 1906. Comitetul aranjanor. Veniul curat e destinat în favorul bibliotecii școlare din Turda. Prețul de intrare: Locul I. cor. 1.60; locul II. cor. 1.20; locul III. 1 cor. Parter 60 bani. Inceputul concertului la 1 1/2 ore seara precis. Suprasolvirile marinimoase se primesc cu mulțămită și sunt a se trimite pe adresa dlui Iosif Urcan epitrop cassar Turda. Cuitarea va urma pe cale jurnalistică. Program bogat și variat.

Ultime știri.

Gimnaziul din Beiuș în primejdie. În numărul dela Crăciun, pentru a face bucurie »patrioților« șoviniști, »Budapesti Hirlap« aducând amănunte despre ancheta făcută încontra profesorilor gimnaziului din Beiuș »cari n'au comis de altfel lucruri grave«, — spune că se meditează la statificarea acestui gimnaziu.

Apponyi, așa se vede, ține să se distingă și el arătând dușmănia împotriva școlilor române. Asta drept răsplată românilor păcătoși cari în Bihorul întreg au ales numai deputați kossuthiști.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:
»Al XVIII-lea Raport general al comitetului central al »Reuniunii române de agricultură« din comitatul Sibiiului, redactat dl Victor Tordășianu.

»*Hârburi risipite*« este titlul unui volum cel-primim la redacție dela prietenul nostru și vechiu colaborator, Gagril Bodnariu.

DI Gavriil Bodnariu a publicat în mai mult dela noi, îndeosebi, în »Tribuna« legendele acum adunate în volum.

Fiind ele foarte interesante și instructive recomandăm cu căldură tuturor cetitorilor noștri. Prețul unul exemplar costă numai 80 fil și se poate procura dela autor în Beiuș. *Belényes*.

Poșta Redacției.

Maria Ioanovici și Mircu Ungureanu. A transpus librăriei Pefru Simtion din Arad.

Vidinus, în Bihor. Am omis părțile privitoare la persoane. Respectăm majoritatea!

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Cota oficială pe ziua de 26 Decembrie.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (100—kg.)	7-43—7-44
Secară pe 1907	6-58—6-59
Orz pe 1907	7-48—7-49
Cucuruz pe 1907	5-13—5-14

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907	7-43—7-44
Secară pe Aprilie 1907	6-58—6-59
Orz pe 1907	7-46—7-47
Cucuruz pe 1907	5-13—5-14

Redactor responsabil Sever Bocu.

Editor-proprietar George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Români din Bosnia și Herțegovina
trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din Octombrie 1904. Adăugate și întregite de *Isidor Iepu*

Se poate căpăta cu prețul de 1 Cor. 50 Plus 10 fileri porto.

Untura de pește

cea obicinuită are un gust și un miros atât de prost și e atât de grea de mistuit, încât adeseori nici nu poate fi gustată de copii și pacienți gingași. Puterea mare de tămăduire și de nutriție pe care o posedă untura de pește o poate astăzi fie-cine gusta, căci preparată ca *Emulsiunea Scott* untura de pește nu mai are însușirile ei neprietene. *Emulsiunea Scott* e gustoasă, ușor de mistuit și de trei ori mai cu efect, ca untura de pește obicinuită. *Emulsiunea* lui Scott nu pricinuesc nici cele mai mici gfeutăși și are totdeauna efectul dorit.

Semnul, că *Emulsiunea* lui Scott veritabilă este breveta: »un om, care poartă în spate o știucă mare«.

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. BUDAI EMIL, »Városi Gyógyszertár« BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original G. 2-50

Se află în fie-careapotecă.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate

De Br. Eötvös József, tradusa de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto

ANUNȚ.

Să caută o gospodină harnică, de omie, mai în vârstă, fără copii și cu oarecare cultură socială; pentru un preot dela sate, vădov și fără copii. Ofertele să se adreseze la Administrația acestei foi sub numele: Constant.

„Laboratoire Cosmetique Matilde“

Contra catharelor cele mai învechite a le **ofticeii,** mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio.

47 Klgr. cântărea
al Dr. Gera Attia din Volo-
sánka, care din tubercu-
loasă s'a vindout prin siru-
pul de brad Castillio și de
sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Klgr.

capul slabilor, cari doresc că se îngrășe și în-
lărească, cel mai bun medicament e „**SYR
HYPOPHOSPH. Co KUN**“, recomandat
de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul tim-
brelor de trimetere pot da ori și cui.
Iată câteva:

On. Dn Kun István în Hajduszovát. Sirupul de
brad Castillio al Dtae a folosit foarte ficei mele
bolnavă de consumțiune, rog cu reintoarcerea poștei
incă două sticle. Nandrassy D. Mihály, preot, com.
Gömör, Restér, u. p. Ochtina.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat
crezământ până acum, dar de când am comandat dela
Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în ce-
nusă se găsește mărăgăitar. Ori și cui pot recom-
anda cu conștiința liniștită medicamentele D-
voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra
pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera,
preot gr-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, fru-
moasă și ramenă să-ții delat-
turi pistrui, petele de ficat,
so întrebuințați

CREMA-
ALFIA-
SAPUNUL
PUDRA **MATILD** 1 coroață.
1 cor. 60 f.
80 fileri.
1 coroață.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit pe
stat) este o in-
venție epocală
pentru econo-
mii. Cine o în-
trebuințează
după îndrumă-
rile prescrie-
porcul scapă
și de boala
cea mai pri-
mejdioasă și
că cele scrisă
nu formează
reclamă, mă
indătoresc se
dau prețul
pentru fiecare
porc mort, da-
că întrebuin-
tând acest prav,
porcul totuși o murit. — O
cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat
după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Când se înșală damele mai tare?

**Dacă își comandă cor-
setele lor prin colportătoare!**

Căci în casurile cele mai dese nu sunt bune.
Poștiți și osteniți până la mine, unde se pregă-
tes croinzile cele mai la modă și cele mai po-
trivite.

**Corsete gata, indreptătoare
de talie, ce le vind în prețuri
foarte ieftine.**

Cer deplina încredere a prea stimatelor doamne
cu toată stima

PILCZ IRMA

pregătitoare de corsete

Arad, Deák Ferenc-u. 2.

**S lănină, unsoare
și tot felul de articole
de cârnățarie**

pe lângă prețurile cele mai avant gloase
so poate căpăta zlinie în băcănia lui

Garay Károly
Arad, piața Boezkó nr. 2.

**Dacă vrei să cumperi
ghete bune și țititoare**

pe lângă prețuri ieftine
să te adresezi la pantofarul

Czernóczy Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetes pregă-
tite de el însuși.

Comande după măsură se fac prompt și ieftin.

Cuie frig

se încălzească cu

cărbune de cărămidă prusacă

care se capătă numai în ferăria

BERTA TESTVÉREK

ARAD

Piața Andrassy nr. 3.

— Telefon 386. —

Tot acolo unicul magazin de grav argin-
tin »VENUS« pentru lustruirea sobelor.

— Mare magazin de patini. —

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă pre-
țuri moderate, trimițând cataloage mari ilus-
trate. — Numai la mine se poate căpăta
»SCOALA« de cimbalmă, după care poate
învăța foarte ușor ori și cine și fără pro-
fesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil.,
a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea ba-
nilor espedez gratuit.

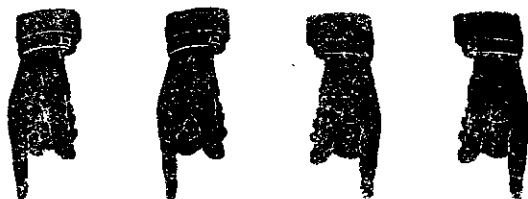
VARGA PÁL

fabricant de cimbaimă și de mnzice

MAKÓ (casa proprie).

ANUNȚURI

primește pe lângă prețuri moderate
Administrația »Tribunei« — Arad.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági
Bajuszpedró.

**Pomadă de mustață
DE HAJDUSÁG!**

**Mustața e frumoasă
dacă întrebuințați
pomada Hajduság,**

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea muste-
țelor, pregătită din materie neunsuroase. **Efectul
se vede foarte iute și cu siguranță.** Scutit prin
lege. Un borcan 50 fil. Prin poșta se trimite numai
3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Védjegy.

Mai mulți de o mie de medici renumiți re-
comandă și comandă pacienților lor

Balzamu reșesc
contra podagrei și a reumei,
recunoscut mai bun medicament de în-
treaga lume.

O sticlă 2 cor. În provincie 2 cor. 50 fil. 6 cor. 65 fil. pe
lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FÁY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am in-
ventat un medicament, unicul, ce nu-i stricăcios
pentru pielea feței.

Știind că toate alifile de până acum pentru înfrunșețarea feței sunt
stricăcioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medica-
ment nesticăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

Crema Fáy e unica nesticăcioasă contra pistruiilor, jubri-
șilor și alte boale de piele.

Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peciugini și ori
ce pată.

Crema Fáy face să dispară sbărciturile, fața pielii o face mai
fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercuriu, și astfel
nu e stricăcioasă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă,
cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține un-
soare și suplimente bine pudra.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele să-
punurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare
frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespond trei culori, de-
schisă nrul 8, roșie nrul 12
și roșie închis nrul 18, deci la comande rog să vă provocați la numeri.
Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără
se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a
pistruiilor efect admirabil, căci îndată redă feței
culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun
de fiară pentru aceasta apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori
blond,
brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeajuns, ca pă-
ră sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înaprește pă-
rul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce
e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a
astmei.) — Iarna îndeosebi pe vremea, când e uros mulți sufar dn tusă, respirare nere-
gulară, astmă, nădușeală etc. Aceste boale îl itoneșce pe om în un
grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap,
spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează Pic-
turile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice
atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână
deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție,
pe din afară cu inscripție »Coloniale«. Prețul unei sticle cu cele necesare
ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate
periodică, la dureri ascunse și la răceli
de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un
borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând
ginginele cu ele, du-
rerile de dinți provenite din ori ce cauză, nceatează la moment. O sticlă
70 de fil.

FARMACIA

**GROSZ NAGY FERENCZ
DEBRECZEN.**

La toate comanda le livrarea se face cu reintoarcerea poștei
în întreaga țară.

Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericești
Temesvár-Józsefváros, Uri-utcza nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericești, acoperimente pentru altar și obiecte pentru biserici de ritul ortodox. Tot felul de steaguri bisericești, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împodobirea bisericilor în execuție frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preoțime, că voi putea satisface pretensiunilor celor mai gingașe.

Desfacere definitivă!

Cu învoirea autorităților publice
se face

desfacere Definitivă

în marele magazin

de pânză și de modă bărbătească
și femeiască a lui

Masztig Pál

ARAD

Andrássy-ut nrul 22.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spesele de intabulare, convertez datorii de interese mari.

==== Rezolvare grabnică, serviciu prompt. ====

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba

ARAD, Karolina-utcza 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei)

Primesc pe lângă onorariu acuisitori de afaceri abili și demni de încredere

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

Csecs Mihály
SZEGED, Tisza Lajos-körut 33.

Recomandă produsele sale proprii de in și damast, precum: covoare, ștergare, fugare milieu și toate cele trebuincioase pentru pat. Tot așa haine pentru mireasă, precum lucruri de ajutor după plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

TELEFON 238.

TELEFON 23

Paltoane pentru dame după moda cea mai nouă

Cojoace pentru femei

Paltoane pentru fete

în prețuri foarte scăzute.

Radó Gyula,

MAGAZIN de HAINE pentru FEME

vis-à-vis cu biserica Minorților.

Au sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer“ putere raselor de 100 lumini pe oră 3 fileri.

Cadouri de Crăciun:

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrássy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre, îndepindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia“).

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintări.

Prețul împreună cu fliditățile aparținătoare 1 cor. 20 fil.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în potri-va diareii copiilor.

Bucata cu 10 fileri.

Se capătă numai la unicul apothecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Oltoii de vii de vândut.

Am onorul a aduce la cunoștința D-lor proprietari de vii, că până ce mai am deposit din oltoii de vie din acest an, voiu vinde oltoii frumoși cu rădăcină bogată de vie de vin și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bogată precom și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-Portalis“ și „Rupestris-Monticola“.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu metotul cu succes a oltoilor de substituit.

În privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslășire mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410.

Arad, str. Batthyányi nr. 13.

Telefon 410.

Cimbale

cu aparat interu de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

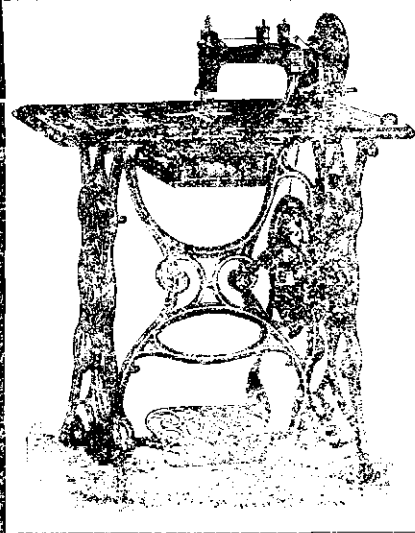
fabrica de instrumente muzicale

a lui
VARGA ÁRPAD

MAKÓ

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

30 fl.
Mașini de cusut.

Pe lângă responsabilitate de 5 ani o mașină nouă, familiară, veritabil

SINGER

cu armariu închis se poate căpaa numai la

SINGER & Co.

Budapest, VII., strada Akácza 55 și filiala din strada Sziv 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea țitoare iau răspundere

Catalog gratuit și franco.

Fondat la 1898.

Fondat la 1898.

SPĂLĂTORIA DE ALBITURI

a lui

GROSZ FERENCZ

ARAD, Heim Domokos-utca 1.

Primește spre curățit cămăși, gulere maughete, haine de gală, vestminte de dame, perdele, și haine de bai, fără var de clor și cu prețurile cele mai ieftine.

Albite în chip admirabil și suprinzător.

Primește comande din provincă spre curățire haine și albituri.

În loc la doriață hainele se aduc de acasă și se și duc acasă fără atare preț separat.

Pedagogi și teologi au favor de preț.

Fabrică de casse de bani și tresore a lui

GELLÉRI ÉS SCHULLER

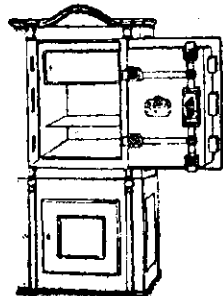
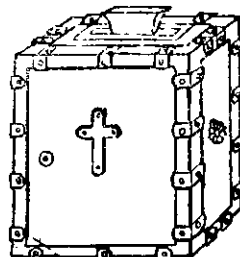
Budapest, VII., Dob-u. 63.

Se fabrică: casse de bani scutite de foc și spargerii pixe de bani pentru biserici, dulapuri

(scrine) pentru biblioteci și păstrarea documentelor, pentru matriculanți, odăi și scrine cu pereți îmbrăcați în otel.

Mare magazin permanent.

Catalog gratis și franco.

**Nu-ți asudă mai mult
picioarele**

dacă întrebuințezi

„Sudin“

cel mai potrivit medicament al
timpului modern contra asudării
mânilor și a picioarelor. După în-
trebuințarea unei sticle, deplin
succes.

Prețul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul :

Farmacistul Nagy Kálmán Nyiregyháza

— Expediție promptă prin poștă. —

Dacă vei întrebuința distrugători
de bătători-nușit

„Togo“

fără nici o durere te vei scăpa
de bătători.

Prețul unei cutii 1 cor.

Acesta e pregătit — și adus în
circulație după metoda profeso-
rului japonez Dr. Takacu — de
câtre

Ultoi de vie.

Colonia agricolă **HÁMORY** de ultoi de vie din Arad

întreține :

ultoi lemnoși

soiu curat ultoit pe Riparia-Portalis, de prima
calitate, ultoi de rădăcină bogată pentru vin
și delicatesă în calitatea cea mai bună — și

● **în orice cantitate.** ●

Deslușiri detaliate despre prețuri poți primi bucuroș

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz. Telefon: 229.

Preții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

Rosenberg József

BAZAR

În piața SZABADSÁG

(lângă cafeneaua Pölzi).

Aduc la cunoștința onoratului public cumpărător, că

EXPOZIȚIUNEA DE CRĂCIUN

a bazarului meu din piața Szabadság

s'a deschis din ziua de azi. — Despre buna calitate și can-
titate ori și cine se poate convinge.

Cu stimă:

ROSENBERG JÓZSEF.

Mare asortiment de CRĂCIUN și ANUL NOU.

Hopp Károly

cancelarie tehnică

A R A D, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și execuții: Pentru prevedere cu apă
și iluminare, precum și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA

fabricelor de specialitate de prima
calitate.

NOU MOD DE VINDECARE!

Pentru vindecarea radicală

**nervilor, morburilor sexuale, de piele și
de sânge, dispoziții de slăbire, impotență**

în urma nenumăratelor succese recomandăm cu căldură
institutul renumit de hydro-elektrotherapie

DR. MITZGER TIVADAR

Budapest, VI., Teréz-körut 44 (etagiul I).

Institutul, care e neîntrecut în felul său, e aranjat conform celor mai mari
succese tehnice și igienice pe baza modului de vindecare epocal „Kata-
phoresis“. Acest mod de tămăduire vindecă în cel mai scurt timp ori ce
boală și asigură cea mai perfectă însănătoșare. În urma rezultatelor grab-
nice și sigure, solvirea onorariului pentru vindecare se face numai
după însănătoșare. — La epistole răspund gratuit. — Săli de aștep-
tare și de consultare separate, separate locuri de intrare și eșire.

Pentru vinderea

Marelui magazin de asortiment de sticlă

de porțelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase și candelabre, oglinzi, obiecte
de argint, alpaca și nickel, decoruri pentru odăi și mese, acomodate pentru aranjamente casnice,
începând de la calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabile.

Toate acestea se vând cu prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe **Szabadság-tér 21.**

■ **Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie.** ■

Cu stimă:

KLOHS ADOLF.